Dosarul nr. 4r-1419/25 Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Nr. PIGD: 4-23118194-02-4r-18042025 Judecător: Costiuc Ana

D E C I Z I E

4 decembrie 2025 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată, judecătorul Bulhac Ion
Judecătorii Pîslariuc Vitalie și Mămăligă Natalia

examinând în ordine de recurs, *fără participarea părţilor*, recursul declarat de Budeci Ion, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2024, prin care s-a admis contestația depusă de Lungu Chiril, s-a anulat decizia de sancționare seria MAI06 nr.021976 din 15 iulie 2023, încheiată de către agentul constatator Patrașcu Andrian din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chișinău, prin care Lungu Chiril a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale, ceea ce constituie 1500 lei, cu aplicarea a 6 puncte de penalizare, și s-a încetat procesul contravențional în cauza contravențională de învinuirea cet. Lungu Chiril în comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul Contravențional din lipsa în acțiunile acesteia a faptului contravenției.

Procedura de înștiințare a părților legal executată.

Verificând legalitatea hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, –

A C O N S T A T A T:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 nr. 021976 din 15 iulie 2023, întocmit de către agentul constatator Patrașcu Andrian, s-a reținut în acțiunile lui Lungu Chiril săvârșirea contravenției prevăzute de art. 242 alin.(2) Cod contravențional, pe faptul că la data de 03 martie 2021, pe la ora 16:00, cet. Lungu Chiril, conducând vehiculul de model „Kamaz” cu nr. de înmatriculare nr. ***** în preajma bornei km 7 (Arena Chișinău), în timpul începerii deplasării, a

dorit să schimbe banda și în timp ce o preselecta, nu a manifestat atenție sporită și ca rezultat s-a accidentat cu un troleibuz RTEC, cu nr. de înmatriculare *****.

Astfel, s-a constatat de către agentul constatator, că acțiunile cet. Lungu Chiril sunt pasibile de răspundere contravențională, conform prevederilor art.242 alin. (2) Cod contravențional, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 30 u.c. adică 1500 lei.

La 7 august 2023, Chiril Lungu a depus contestaţie împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI 06 nr.021976 din 15 iulie 2023 şi a deciziei de sancţionare din aceeași dată, emisă de agentul constatator Patraşcu Andrian, solicitând anularea deciziei prin care a fost sancţionat în baza art. 242 alin. (2) Cod contravenţional, pe motivul inexistenţei faptei reţinută în acţiunile sale.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 decembrie 2023 a fost respinsă contestaţia depusă de Lungu Chiril împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI06 nr.021976 din 15 iulie 2023 şi a deciziei de sancţionare din aceeaşi dată, întocmit de agentul constatator, Andrian Patraşcu, din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chişinău, în baza art. 242 alin. (2) Cod contravenţional, ca depusă tardiv.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 19 martie 2024, a admis recursul declarat de avocatul Iulian Pascari în interesele recurentului Lungu Chiril, a casat integral hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 22 decembrie 2023, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiaşi instanţă, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2024 s-a admis contestația depusă de Lungu Chiril împotriva deciziei de sancționare MAI06 021976 din 15 iulie 2023, încheiată de către agentul constatator Patrașcu Andrian din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chişinău în cauza contravențională prevăzute de art. 242 alin.(2) din Codul contravențional. S-a anulat decizia de sancționare seria MAI06 nr.021976 din 15 iulie 2023, încheiată de către agentul constatator Patrașcu Andrian din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chişinău, prin care Lungu Chiril a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale, ceea ce constituie 1500 lei, cu aplicarea a 6 puncte de penalizare. S-a încetat procesul contravențional în cauza contravențională de învinuirea cet. Lungu Chiril în comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional din lipsa în acțiunile acesteia a faptului contravenției.

Solicitările recurentului:

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, partea vătămată Budeci Ion a declarat recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2024 şi remiterea cauzei la rejudecare în prima instanţă.

În motivarea cererii de recurs a invocat, că cauza a fost examinată în lipsa părții vătămate, fără a avea dovada că acesta cunoaşte despre data, ora şi locul unde urmează să se prezinte, iar careva menţiuni despre refuzul de a recepţiona sau primi citaţia nu sunt.

A opinat că instanţa de fond a adoptat o hotărâre nefondată, examinând cauza în lipsa părții vătămate, prin ce s-a neglijat dreptul părţii, prevăzut de CEDO şi Codul contravenţional la un proces echitabil şi dreptul de a-şi susţine poziţia în vederea apărării sale.

Susține că examinarea cauzei în lipsa părții vătămate, nu reprezintă altceva decât încălcarea principiului contradictorialităţii, egalităţii şi disponibilităţii părţilor în drepturile procesuale, inclusiv dreptului la apărare, deoarece din start pune în poziţie defavorizată partea care a fost absentă. Lipsa acestuia duce nemijlocit la încălcarea prevederilor art. 6 alin.3 CEDO, potrivit căruia persoana în procesul de judecată are dreptul nemijlocit să se apere el însuşi sau să fie asistat de un apărător ales şi, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat, în mod gratuit, de un avocat din oficiu atunci când interesele justiţie o cer.

Consideră că, instanţa de judecată a examinat cauza superficial şi unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar şi anume: nu a stabilit şi nu a luat în consideraţie toate circumstanţele cauzei, nu a analizat şi cercetat toate probele care indică la persoana celui vinovat. Astfel, instanţa de fond nu a verificat nemijlocit acţiunile agentului constatator la etapa constatării faptei contravenţionale, prin prisma unor divergenţe în relatările şi probele administrate.

Specifică că, în raport cu prevederile art. 440 alin.(l) Cod contravenţional, instanţa de fond a examinat cauza pripit şi unilateral şi a emis o hotărâre neclară şi care nu conţine careva motive concrete pe care instanţa s-a axat la emiterea acesteia, cauza fiind examinată superficial şi unilateral.

Menționează că, examinarea cauzei în lipsa unei părți nu reprezintă altceva decât încălcarea principiului contradictorialității, egalităţii şi disponibilităţii părţilor în drepturile procesuale, fapt ce indică că cauza nu a fost examinată sub toate aspectele, complet şi obiectiv, clarificând circumstanţele ce au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei.

A mai remarcat că instanţa de judecată nu au examinat cauza contravenţională în condiţiile legii, deoarece nu a apreciat probele corect, nu s-a bazat pe cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a tuturor circumstanţelor cazului în ansamblu lor.

Precizează că, având în vedere că hotărârea a fost recepţionată la data de 12.03.2025, la sediul RTEC, conform avizului de recepţie, consideră că recursul este declarat în termen, întrucât potrivit art. 468 alin. (1) Cod contravențional, recursul împotriva hotărîrii judecătoreşti contravenţionale se declară în termen de

15 zile de la data pronunţării hotărârii judecătoreşti sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească.

Procedura de citare a părților.

Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.

Colegiul Penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravențional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

La 30 aprilie 2025, agentul constatator Patrașcu Adrian a depus referință la cererea de recurs înaintată de partea vătămată, prin care a solicitat admiterea acesteia ca întemeiată și casarea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de recurs.

Analizând şi apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei penale şi prevederile legale pertinente, Colegiul Penal conchide că, recursul declarat este fondat și pasibil de a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art.473 alin. (1) pct.2) lit. c) din Codul contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare şi a dreptului la interpret, precum şi dacă a constatat încălcări ale prevederilor art. 33–35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

De asemenea, instanța de recurs reiterează, că în conformitate cu prevederilor art.458 din Codul contravențional, la examinarea cauzei contravenționale în fond, instanța de judecată urma să soluționeze următoarele chestiuni: caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei, iar instanța de recurs

urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărârii emise.

În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) din Codul contravențional, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Cu titlu de principiu, instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul Penal constată că, deși prima instanță își întemeiază concluzia și apreciază circumstanțele de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante, instanța emite o hotărâre care nu este clară și temeinică, fiind contrară normelor legale ce guvernează spețа dedusă judecății.

Instanța de recurs reține că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 nr. 021976 din 15 iulie 2023, întocmit de către agentul constatator Patrașcu Andrian, s-a reținut în acțiunile lui Lungu Chiril săvârșirea contravenției prevăzute de art. 242 alin.(2) Cod contravențional, pe faptul că la data de 03 martie 2021, pe la ora 16:00, cet. Lungu Chiril, conducând vehiculul de model „Kamaz" cu nr. de înmatriculare nr. ***** în preajma bornei km 7 (Arena Chișinău), în timpul începerii deplasării, a dorit să schimbe banda și în timp ce o preselecta, nu a manifestat atenție sporită și ca rezultat s-a accidentat cu un troleibuz RTEC, cu nr. de înmatriculare *****.

Astfel, s-a constatat de către agentul constatator, că acțiunile cet. Lungu Chiril sunt pasibile de răspundere contravențională, conform prevederilor art.242 alin. (2) Cod contravențional, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 30 u.c. adică 1500 lei.

La 7 august 2023, Chiril Lungu a depus contestaţie împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI06 nr.021976 din 15 iulie 2023 şi a

deciziei de sancţionare din aceeaşi dată, emisă de agentul constatator Patraşcu Andrian, în baza art.242 alin. (2) Cod contravenţional.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 decembrie 2023 a fost respinsă contestaţia depusă de Lungu Chiril ca fiind depusă tardiv.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 19 martie 2024, a admis recursul declarat de avocatul Iulian Pascari în interesele recurentului Lungu Chiril, a casat integral hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 22 decembrie 2023, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiaşi instanţă, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2024 s-a admis contestația depusă de Lungu Chiril, s-a anulat decizia de sancționare seria MAI06 nr.021976 din 15 iulie 2023, încheiată de către agentul constatator Patrașcu Andrian din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chișinău prin care Lungu Chiril a fost sancționată pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale, ceea ce constituie 1500 lei cu aplicarea a 6 puncte de penalizare. S-a încetat procesul contravențional în cauza contravențională de învinuirea cet. Lungu Chiril în comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional din lipsa în acțiunile acesteia a faptului contravenției.

Instanța de recurs specifică că în cererea de recurs înaintată partea vătămată își manifestă dezacordul cu hotărârea instanței de fond, în primul rând pentru faptul că cauza a fost examinată în lipsa acestuia ceea ce a încălcat principiul unui proces echitabil.

Aşadar, iinstanţa de recurs observă că cauza contravențională a fost examinată în lipsa recurentului Budeci Ion, ori acesta nici măcar nu a fost citat legal de către instanța de fond.

Prin urmare, se stabilește că la ședința de examinare a cauzei contravenționale a fost Lungu Chiril, Juravschi Vitalie – proprietarul camionului, și în lipsa agentului constatator. Însă, Colegiul Penal stabilește că partea vătămată pe cazul dat este anume Budeci Ion, conducătorul troleibuzului care a fost tamponat, aşadar citarea lui, audierea acestuia și prezența acestuia era în mod obligatoriu.

Mai mult ca atât, instanța de recurs precizează că potrivit materialelor cauzei, anterior la examinarea acesteia, atât instanța de fond, cât și ulterior instanța de recurs l-a citat pe Budeci Ion în calitate de victimă, însă din omisiunea instanței de fond la rejudecarea cauzei contravenționale se depistează lipsa citării legale a victimei, ceea ce duce la încălcarea drepturilor sale la un proces echitabil.

Corespunzător, rezultă că recurentul a fost, în fapt, împiedicat să participe la ședințele de judecată, ori citarea acesteia nu există, iar instanța de judecată nu și-a manifestat maximă diligență pentru a informa recurentul despre data desfășurării ședinței de judecată.

Examinarea cauzei în lipsa participanților la proces constituie o încălcare gravă a dreptului la un proces echitabil, garantat de articolul 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Acest articol consacră dreptul oricărei persoane la judecarea în mod echitabil, public, într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege. Totodată, articolul 6 garantează expres dreptul de a participa la examinarea propriei cauze contravenționale în speța de față.

Colegiul Penal reiterează că, în conformitate cu art. 382 alin. (1) și (6) din Codul contravențional, citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional. Conform art. 236 din Codul de procedură penală, citarea trebuie efectuată în așa mod încât persoana citată să primească citația cu cel puțin 5 zile înainte de termenul fixat, iar în situații excepționale se admite citarea telefonică, electronică sau prin alte mijloace de comunicare, cu condiția dovedirii recepției citației.

În conjunctura cadrului legal, în speță a fost încălcat principiul accesului la justiție, potrivit căruia orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești împotriva actelor ce încalcă drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Conform art. 20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la o protecție efectivă atunci când drepturile sale sunt încălcate.

De asemenea, în virtutea art.7 Cod de procedură penală, procesul penal se desfășoară în conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cu Constituția și normele interne.

În acord cu art. 10 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul să-și apere, prin orice mijloace legale, drepturile și libertățile lezate sau limitate nejustificat în cursul procesului penal. Declarația Universală a Drepturilor Omului, la art. 10, consacră dreptul oricărei persoane, în condiții de egalitate, de a fi ascultată echitabil și public de către un tribunal independent și imparțial, competent să soluționeze litigiile referitoare la drepturile și obligațiile sale sau la temeinicia oricărei acuzații penale formulate împotriva sa.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, principiul egalității armelor implică tratamentul echitabil al părților pe întreg parcursul procesului (cauza Bobeș c. României). Judecătorul are obligația de a asigura un proces contradictoriu autentic, în cadrul căruia toate elementele care pot influența soluția cauzei să fie supuse dezbaterii (cauza Ruiz-Mateos c. Spaniei) și să răspundă în mod motivat tuturor susținerilor părților (cauza Boldea c. României).

Totodată, din practica CEDO rezultă că principiul contradictorialității presupune dreptul părților de a cunoaște și comenta toate probele sau observațiile

din dosar (cauza Morel), iar în procesele cu interese opuse, egalitatea armelor implică posibilitatea rezonabilă a fiecărei părți de a-și prezenta cauza în condiții echitabile, fără a fi dezavantajată (cauza Dombo Beheer B.V.).

În contextul examinării cauzei contravenționale, instanța de recurs reține o încălcare gravă a dreptului fundamental la apărare, garantat atât de legislația națională, cât și de instrumentele internaționale în materia drepturilor omului. Mai exact, din analiza dosarului rezultă că recurentul Budeci Ion nu a participat la ședința de judecată, cauza fiind judecată în lipsa lui.

Totuși, din probele administrate reiese că la materialele cauzei se regăsește adresa de citare a lui Budeci Ion și anume fiind r-nul Orhei, satul Donici, și chiar și un număr de contact și anume 068339917.

Această lipsă de diligență din partea autorităților de a asigura prezența recurentului la proces a condus, în mod evident, la privarea acesteia de dreptul de a-și exercita apărarea în mod efectiv. În aceste condiții, recurentul nu a avut oportunitatea de a-și susține punctul de vedere, de a prezenta probe în favoarea sa, de a contesta eventualele probe ale acuzării sau de a formula obiecții și cereri procesuale.

Dreptul la apărare este un principiu fundamental al procesului echitabil, consfințit de art. 6 par. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că „orice acuzat are, în special, dreptul să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el”, precum și să „solicite audierea martorilor acuzării și să obțină audierea martorilor apărării în aceleași condiții”.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că dreptul la un proces echitabil presupune, în mod necesar, posibilitatea reală și efectivă a părții de a participa la propriul proces, nu doar formal, ci în mod activ, prin susținerea cauzei, depunerea de probe, contestarea afirmațiilor adverse și prezentarea poziției proprii.

Prin urmare, examinarea cauzei în lipsa recurentei, în condițiile în care nu s-a făcut dovada unei citări efective și conforme cu realitatea domiciliului sau a unor mijloace alternative de comunicare, echivalează cu o negare a dreptului la apărare.

În concluzie, Colegiul Penal constată că neasigurarea prezenței recurentului la judecarea cauzei, lipsa accesului la probe, imposibilitatea de a formula apărări și cereri, și lipsa audierii contradictorii a părților, echivalează cu o încălcare gravă a dreptului la apărare și, implicit, a principiului procesului echitabil, garantat de normele constituționale, convenționale și interne în materie penală și contravențională.

Astfel, reieşind din faptul că erorile admise de către instanţa de fond nu pot fi reparate de către instanţa de recurs, Colegiul Penal dispune rejudecarea cauzei în aceiaşi instanţă, într-un alt complet de judecată.

La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus și să emită o hotărâre legală, întemeiată și motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 473 alin.(1) pct.2) lit. c), art.474 din Codul contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru,–

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Budeci Ion.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 iunie 2024, adoptată în cauza contravențională intentată în privința cet. Lungu Chiril învinuit în comiterea contravenției prevăzută de art. 242 alin. (2) din Codul contravenţional, și se dispune rejudecarea cauzei în prima instanță, de către un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător ***Bulhac Ion***

Judecător ***Pîslariuc Vitalie***

Judecător ***Mămăligă Natalia***